

Визия за *Новото образование* на България

Павел Лазаров
Анета Едрева
Шели

Теодора Атанасова
Анна Ананиева
Румен Петров
Грета, Денина, Деница

Версия 1.3 съхранена на 08.6.2012 г. 10:40 ч.

Някои права запазени според правилата на Криейтив Комънс!

Можете свободно:

- **да споделяте** – да копирате, разпространявате и излъчвате произведението
- **да ремиксирате** – да адаптирате произведението,

Съгласно следните условия:

- **Признание** – Трябва да посочите авторството на творбата по начина, определен от самия автор или носителя на правата върху произведението (но не и по начин, оставящ впечатлението, че същият/същите подкрепят вас или използването по някакъв начин на творбата от вас).
- **Некомерсиално** – Произведението не може да бъде използвано за комерсиални цели.
- **Споделяне на споделеното** – В случай, че промените, видоизмените или използвате като основа произведението, го надградите, то полученото производно произведение може да се разпространява само съгласно условията на същия или на подобен на този договор.

Тази версия на книгата *Визия за новото образование на България* е на разположение в интернет, след регистрация, на адрес <http://bglog.net/vizia>. Регистрацията ще ви позволи да пускате коментарите си по прочетеното във форума към сайта. Всяко мнение е добре дошло! Авторите обещават да не оставят без отговор зададените там форума въпроси.

Докато е само в електронен формат, съдържанието на книгата ще се променя, в смисъл: авторите ѝ постоянно ще коригират незабелязаните преди грешки, неточности и липси.

Визия за *Новото образование* на България

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	7
„Промяна”-та	10
Прииждащото ново образование - Павел Лазаров	12
НАСТОЯЩАТА ГЛОБАЛНА КРИЗА.....	12
КАРТИНАТА НА „НОВОТО ОБРАЗОВАНИЕ” (ВИЗИЯ)	12
МОЯТ ПРИНОС (МИСИЯ)	24
СЛЕДВАЩИ СТЪПКИ	29
ЗА СКЕПТИЦИТЕ.....	30
ПРЕХОДЪТ КЪМ ‘НОВОТО ОБРАЗОВАНИЕ’	31
Моето педагогическо кредо - Анна Ананиева	33
ПО КАКВО РАБОТЯ В МОМЕНТА	33
КАК ПЛАЩА БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО НА УЧИТЕЛИТЕ СИ	34
КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ДОБРИЯТ УЧИТЕЛ	35
Децата са цветята на живота - Теодора Атанасова	40
ДИРЕКТОРЪТ НА УЧИЛИЩЕТО	41
УЧИТЕЛИТЕ – МОТИВИРАНИ ДА ТЪРСЯТ	42
ДЕЦАТА, ОТИВАЩИ НА УЧИЛИЩЕ... ..	43
ДОБРЕ ОРГАНИЗИРАНОТО УЧИЛИЩЕ.....	43
ПРАЗНИК!	44
Към преодоляване на казармено-приютния модел на образованието - Румен Петров	45
НЕВРОНАУКИТЕ ПРЕДЛАГАТ ТЕОРЕТИЧНА И МЕТОДОЛОГИЧНА ОСНОВА ЗА НОВОТО УЧИЛИЩЕ	45
ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОБКРЪЖЕНИЕТО В УЧИЛИЩЕ.....	49
ВИЗИЯ	51
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	58

Училището на нашите мечти - Анета Едрева	60
КОГА ЗАПОЧНА ВСИЧКО	66
ЗА КОГО ПОДХАВАНАХМЕ ТОЗИ ПРОЕКТ	67
ОТ КОГО ОЧАКВАМЕ ПОДКРЕПА	67
Гласът на учениците.....	69
МОЕТО УЧИЛИЩЕ - МОДЕРЕН МЕХАНИЗЪМ – ГРЕТА ГАНЕВА	69
УЧИЛИЩЕТО - ЖИТЕЙСКИ УРОК – ДЕНИНА МАТИНОВА	73
МОЕТО ДОБРО И УСПЕШНО УЧИЛИЩЕ – ДЕНИЦА НЕДЯЛКОВА	77
Душата на учителя - Шели	80
Българският път - в заключение	83
Приложение А - Речник на образователните термини.....	85
Приложение Б - Целите на училищното образование в България	94
Приложение В – Концептуална рамка на „Системата образование”	95
Библиография	97
Интернет ресурси	99
Показалец на термините	101

<http://bglog.net/vizia>

ВЪВЕДЕНИЕ

Тази книга е израз на волята на б луди глави да оформят и предложат на широката публика виждането си за бъдещото на образованието в България. Ние, авторите ѝ, сме сред най-активните работници по радикалните промени в родното училищно образование. Някои от нас са заети ежедневно във или със училището, други са енергични доброволци, трети са чисти теоретици, но ни свързва решителността да променим из корен съществуващия ред. Житейският ни опит, занаятите и подбудите ни са различни, но в основата им като че ли са все едни и същи неща: искреното недоумение как така сме могли да допуснем това да се случи, изостреното чувство за лична отговорност и тънкият философски извод за недостижимостта на свободата и ведрото съществуване поединично.

Дейностите и идеите на б-имата са различни и довчера съвсем несвързани, обаче близки са, макар и в различен мащаб, визиите ни за бъдещето. Някои гледища са доста пространни и подсказват, че е дошло време да погледнем на образованието като на нещо далеч по-обширно от случващото се в училище; други говорят за архитектурата на училищните пространства, за методите на учене и сферите на знанието, които бъдещото училище да развива. Със свои виждания - под формата на текст или рисунки, се включиха 15 ученици¹.

Събраното тук многообразие е внушително, на места объркващо. Но това е защото сме в начало на неутъпкан път, водещ към нещо ново, невиджано и нечувано по нашите ширини. Естествено, пропуски и грешки, несъответствия и неточности има, но те са все неща поучителни и важни. Без тях нямаше как да минем. Ето, аз съм трескаво търсещ и пишещ пространно, но теоретик. Другите са практики - хора от окопите, където ежедневно са в битката за нещо си. Аз не мога да съм като тях, те не могат да са като мен, и не е нужно. Моят „научен” подход се връзва твърде малко с трогателната картина на "Учителката и Емил", а двама от колегите, като че преписват един от друг в описанието на разходката си из приказното бъдеще. Другаде редуването на

¹ За по-голяма компактност на тази първа *електрионна* версия на книгата, избрахме вместо да вмъкваме тук съдържание, което е на разположение в интернет, просто препращаме читателя към оригинала. Файлът с рисунките на 7-ината ученици е на разположение в интернет в публикацията „Образованието през погледа на децата” на адрес <http://bglog.net/Obrazovanie/39821>.

желание, анализ и спомен предизвикват световъртеж, но такива сме ние, днешните ентузиаста. И държим да се покажем точно такива. Истински! Този екип е ценен именно с това и с многообразието си, той разполага с всичко необходимо за пълноценно учене и стремително колективно израстване: различни гледни точки, богат професионален и житейски опит, волен полет на фантазията и непрестанен ведър диалог.

Казват, че цялостната ни идея не била съвсем изчистена (индивидуалните също). Но са идеи - зародиш на нещо си, някакво начало! Народът бил заспал, затова имал нужда от друго - от здраво раздрусване и повече информация. Та нашето е тъкмо това! Опит да информираме, но без да критикуваме; да подсказваме и помагаме за проглеждането и осъзнаването на хората без да съдим, така че те да започнат да търсят и намират сами решенията на проблемите. Разтегляли сме били локуми. Но как се изразяват ясно пионерни идеи?! Откъде да знаем, кой ще ни каже как точно става? Как да се научим, ако не пробваме? И ето ни нà тук. Без грим!

Книгата се появява такава, каквата е. С настоящото първо издание в електронен формат държим да се покажем и заявим, че ни има; и ако е възможно, да открием, спечелим, запалим за делото някоя друга луда глава, някой нов съюзник или помощник. За излизането на книгата на хартиен носител за момента ни липсват 2-3 важни доброволни фигури, с които се надяваме да се сдобием скоро: *коректор(и), печатар(и)* и многобройни *разпространители*. Тази покана е към всички тях: **Ако споделяте духа, методите и идеите ни, заповядайте многобройни! Участвайте със свой конкретен принос в проектирането и строежа на *Новото!***

*

Отваряме същинската част на книгата с *"Промяна"-та* – разказ за едно мое силно изживяване в училище, породено от неочаквана покана за изказване на мнение-желание. Поразителна е приликата между реакцията на стъписаните ми съученици тогава и на хората, поканени за съавтори, вчера. Друго е обаче продължението на историята: днес вместо арогантното "Продължаваме постарому", излиза тази скромна книга с нескромното намерение да буди духовете и трасира път. Доколко тя ще бъде полезна за помръдването на ситуацията в желаната от нас посока? Много! Тя вече го прави, защото генерира дебат и ни накара, нас авторите, да осмислим някои неща, за които преди време съвсем не се сещахме. Най-интересното от всички тях бе удивителната ни трудност да

изоставим днешните си проблеми и да се пренесем за малко в мечтаното бъдеще. (Колко тежки се оказваха веригите на ежедневието и колко труден полетът на фантазията!?) Нужни ни бяха специална „храна” и обстановка, театър и пантомима, цирк дори - непознати довчера интелектуални стимули, които да разблокират въображението ни, за да можем да полетим сега

ЗАЕДНО!

Павел Лазаров

Тревизо, Италия
30.05.2011 г.